

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Typografie a publikování – 4. projekt
Bibliografické citace

1 Typografie věda je

„Typografie je umělecko-technický obor, který se zabývá tiskovým písmem.“ Takto stručně a výstižně definuje typografii Česká Wikipedie [10]. Můžeme však něco, co provázelo lidstvo již od raných dějin (dokonce typografii někteří autoři definují jako *starobylé řemeslo* [3]) „zaškatulkovat“ jako pouhý obor? Nikoliv. Lidstvo si mělo potřebu nějak předávat nebo uchovávat informace už od nepaměti. Ať už rytím na stěny jeskyní nebo klínopisem. Protože se typografie zabývá (nejen) umístěním znaků a rozmanitostí písem [2], je velmi důležitým poslem a průvodcem ve světě publikování. V typografických systémech se používají různé znakové sady a spousta druhů písem. Studium tohoto odvětví typografie je předmětem spousty prací a publikací [1].

2 L^AT_EX

V moderní době informačních technologií ovšem potřebujeme jednoduchý způsob, kterým bychom mohli typografii efektivně využít. K tomu slouží typografický systém T_EX a jeho nadstavba L^AT_EX, což je vlastně balík maker tohoto systému [9]. Tento systém se na akademické půdě využívá nejvíce při psaní závěrečných prací, dokumentací a různých zpráv a reportů. K sázení textu je možné využít i různá komerční řešení, L^AT_EX je však zdarma a poskytuje velmi kvalitní výstup [8]. Studenti z Brna mají navíc štěstí! Aby se při sázení dokumentů orientovali, mají možnost se účastnit kurzu Typografie a publikování, který byl před pár lety otevřen [5].

3 B^IB_T_EX podle normy ČSN ISO 690

Když už hovoříme o využití L^AT_EXu v akademickém prostředí, součástí všech odborných textů musí být jistě správné bibliografické citace. K tomu slouží nástroj B^IB_T_EX, který zjednodušuje jejich tvorbu a správné formátování v publikaci. V České republice se v dnešní době používá norma ČSN ISO 690. Problém je, že B^IB_T_EX tuto formu nedodržuje. Řešením může být použití stylu `czplain` a zahrnutí souboru stylu `*.bst` spolu se zdrojovým textem práce. Tento styl je produktem bakalářské práce [7] a je použit i v tomto dokumentu.

4 A jak je to v zahraničí?

Růst a zkoumání typografie a jejích pravidel se netýká jen České republiky. Všude ve světě se snaží umělci, vědci i nadšenci prozkoumat veškerá zákoutí sázení textů. Zkoumají různé aspekty a prvky, a to i tak dopodrobna, že jsou schopni vydávat články o bílých znacích a spojovnících [4]. Typografie se ovšem netýká jen formálního zápisu a způsobu sázení. Má samozřejmě vliv i na lidství jako takové, proto se v zahraničí odborníci věnují i analýze sociálním sémiotickým přístupem [6].

Literatura

- [1] ČERNÝ, M. *Znakové sady v typografických systémech*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 1999. Diplomová práce.
- [2] AMBROSE, G. a HARRIS, P. *Typografie: Grafický design*. [b.m.]: Computer Press, a. s., září 2010. 176 s. ISBN 978-80-251-2967-8.
- [3] BRINGHURST, R. *The Elements of Typographic Style*. 4. vyd. [b.m.]: Hartley & Marks, 1999. 350 s. ISBN 978-08-817-9132-7.
- [4] JANSSEN, F. A. The Rectangle in Typography. *Quaerendo*. 2010, roč. 40, č. 1. S. 1–25. ISSN 0014-9527.
- [5] KŘENA, B. Zavedení předmětu Typografie a publikování na FIT VUT v Brně. In *Informatika XXI/2008*. Luhačovice, CZ: Konvoj, 2008. S. 57–58. ISBN 978-80-7302-151-1.
- [6] LEEUWEN, v. T. Towards a semiotics of typography. *Information Design Journal*. 2006, roč. 14, č. 2. S. 139–155. ISSN 0142-5471.
- [7] PYŠNÝ, R. *BIB_{TEX} STYL PRO ČSN ISO 690 A ČSN ISO 690-2*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2009. Bakalářská práce.
- [8] SYSEL, P. a RAJMÍČ, P. *LT_{EX}: Podpora systému LT_{EX} na FEKT VUT v Brně* [online]. 2004 [cit. 12. dubna 2017]. Dostupné na: <<http://latex.feec.vutbr.cz/>>.
- [9] WIKIBOOKS. *LT_{EX}* [online]. Poslední změna 17. února 2016 [cit. 12. dubna 2017]. Dostupné na: <<https://cs.wikibooks.org/wiki/LaTeX>>.
- [10] WIKIPEDIA. *Typografie* [online]. Poslední změna 5. dubna 2017 [cit. 12. dubna 2017]. Dostupné na: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Typografie>>.